

Επιθετικότητα-βία-σχολικός εκφοβισμός

Κ.Παπουτσάκη
Σχολική σύμβουλος 45^{ης} Περιφέρειας Π.Ε.

Επιθετικότητα

Επιθετικότητα χαρακτηρίζεται η συμπεριφορά με βίαιες και καταστροφικές αντιδράσεις



Η βία διακρίνεται:

- σωματική
- λεκτική



Μορφές βίας



- Χτυπήματα, απειλές, εκβιασμός
- **Αποκλεισμός μαθητών από κοινωνικές δραστηριότητες, Σεξουαλική παρενόχληση**
- Χρήση υβριστικών εκφράσεων, πειράγματα, παρατσούκλια, κοροϊδία, υβριστικές εκφράσεις για φυλή/εθνικότητα/θρήσκευμα

- Κλοπές ή Ζημιές
- Διάδοση κακοηθών φημών
- Ηλεκτρονικό bullying (βλάβη που προκαλείται διαμέσου της χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών, κινητών τηλεφώνων και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών)

Σχολικός εκφοβισμός

- Σχολική βία και σχολικός εκφοβισμός παρατηρείται όταν ένα παιδί «εκτίθεται, κατ' επανάληψη και σε διάρκεια χρόνου, σε αρνητικές πράξεις από ένα ή περισσότερα άτομα»

Αίτια βίας και σχολικού εκφοβισμού πολυπαραγοντικά...

Η επιθετικότητα μπορεί να οφείλεται:

Ως μια αντίδραση στη ματαίωση, στην εκπλήρωση ενός σκοπού

Ως αντίδραση του ατόμου σε γεγονότα του περιβάλλοντος

Στη μίμηση προτύπων, υιοθέτηση παρόμοιων συμπεριφορών ομηλίκων

Ως αποτέλεσμα ενός αυστηρού πλαισίου

**Στην ενίσχυση αυτής της συμπεριφοράς από μαθητές
ή γονείς**

**Στην υψηλή αυτοεκτίμηση που νιώθουν ορισμένα
παιδιά όταν φέρονται βίαια**

Στα βιώματα του οικογενειακού περιβάλλοντος

- Η επιθετική συμπεριφορά αξιολογείται ανάλογα με την ένταση, τη συχνότητα και τη διάρκεια.



Παρεμβάσεις

Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων σχετίζεται με πολυδιάστατες προσπάθειες όλων των συμμετεχόντων

- εκπαιδευτικών
- μαθητών
- γονέων και
- τοπικής κοινωνίας,

- Η δημιουργία ομάδων στήριξης βοηθάει και το θύμα όσο και το θύτη. Η ομάδα στήριξης μπορεί να αποτελείται από συμμαθητές ή εκπαιδευτικούς. Βοηθάει το θύτη να συνειδητοποιήσει την πράξη του και να επανενταχθεί στην ομάδα.



Κύριος στόχος η ενσωμάτωση και η αποδοχή

Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου

- Διερεύνηση του μεγέθους του προβλήματος π.χ. χορήγηση ερωτηματολογίου στους μαθητές
- Δίνεται έμφαση στις εφημερίες στα διαλείμματα
- Διατυπώνονται ξεκάθαροι κανόνες, οι οποίοι εφαρμόζονται με σταθερότητα

- Καθιερώνεται ένα εμπιστευτικό σύστημα αναφοράς που επιτρέπει στους μαθητές να αναφέρουν τη θυματοποίηση και καταγράφει τις λεπτομέρειες περιστατικών εκφοβισμού (π.χ. κουτί παραπόνων)
- Διερευνώνται οι επισημάνσεις των γονέων
- Οργανώνονται δραστηριότητες που αναπτύσσουν την αυτοεκτίμηση των μαθητών

- Επιμορφωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών του σχολείου για να συζητήσουν, προβλήματα εκφοβισμού, και να σχεδιάσουν τις προσπάθειες του σχολείου για πρόληψη της βίας.
- Γονική συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες (εντοπισμός του προβλήματος, άνοιγμα του σχολείου στους γονείς, ενίσχυση της συμμετοχής των γονέων σε σχολικά δρώμενα κ.α.)

- Η **κοινωνική αναγνώριση** του ατόμου από την σχολική κοινότητα παίζει σημαντικό ρόλο στη μείωση επιθετικών μορφών συμπεριφοράς
- Το **σχολείο** θα πρέπει να γίνει ένα **θετικό πλαίσιο** αναφοράς για το άτομο.

Δραστηριότητες στην τάξη

- Βιωματικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, έκφραση μέσω της τέχνης σχετικά με την πρόληψη του εκφοβισμού και των άλλων μορφών βίας μεταξύ των μαθητών
- Ατομικές παρεμβάσεις
- Σχηματισμός «ομάδων φίλων» ή άλλης υποστήριξης για τους μαθητές που είναι θύματα εκφοβισμού
- Εμπλοκή των σχολικών συμβούλων ή επαγγελματιών ψυχικής υγείας

- Συζήτηση με τα παιδιά για τη σημασία της ενημέρωσης στο θέμα του σχολικού εκφοβισμού
- Ορισμός και αίτια του σχολικού εκβοφισμού με την τεχνική του Καταιγισμού ιδεών.
- Συζήτηση για το ρόλο του θύτη και του θύματος, έκφραση συναισθημάτων

- Αναφορά σε τεχνικές αντιμετώπισης π.χ. πώς να λέω «όχι», πώς να υπερασπίζω τα δικαιώματά μου.
- Ενίσχυση του αυτοσυναισθήματος των παιδιών.
Ανάπτυξη θετικών σκέψεων για τον εαυτό τους

Δραστηριότητα

- Δεξί - θετικά
- Αριστερό - αρνητικά



Δραστηριότητα

-
- Στο **δεξί** χέρι γράφει σε κάθε δάχτυλο τα θετικά, σε τι είναι καλός ή κάτι που έκανε καλά και του άρεσε
- Στο **αριστερό** χέρι γράφει σε κάθε δάχτυλο τα αρνητικά και στη συνέχεια αντικαθιστά τα αρνητικά με θετικά μηνύματα τα οποία τοιχοκολλούνται

Στρατηγικές για εκπαιδευτικούς

- Ενθαρρύνουν του μαθητές να μιλήσουν για τον εκφοβισμό και υποστηρίζετε ότι ο εκφοβισμός αποτελεί απαράδεκτη συμπεριφορά.
- Συνδιαμορφώνουν τους κανόνες του εκφοβισμού με τους μαθητές.
- Καταρτίζουν ένα σχέδιο δράσης ώστε οι μαθητές να ξέρουν τι να κάνουν όταν παρατηρούν μια σύγκρουση θύτη – θύματος
- Διδάσκουν με το παράδειγμα τη συνεργασία και τον τρόπο επίλυσης συγκρούσεων

- Μιλήστε με τους θύτες κατ' ιδίαν και όχι δημόσια. Η δημόσια διαπόμπευση μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερη βία
- Ενημερώστε τους γονείς για να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα από κοινού
- Παραπέμψτε σε συμβούλους τόσο τους θύτες όσο και τα θύματα όταν το κρίνετε αναγκαίο
- Σχηματίστε ομάδες στήριξης που αποτελούνται από μαθητές ή εκπαιδευτικούς

Στρατηγικές για μαθητές

Μαθαίνουμε στα παιδιά:

- Να ζητάνε άμεσα βοήθεια από τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς τους
- Να μιλάνε ή να προσφέρουν βοήθεια στα θύματα όταν τα δουν να εκφοβίζονται
- Να δείχνουν την αντίθεσή τους στον εκφοβισμό και να μη συμμετέχουν στο γέλιο και στα πειράγματα
- Να αποφορτίζουν προβληματικές καταστάσεις είτε μόνοι σας είτε ομαδικά

Στρατηγικές για γονείς

Οι γονείς...

- Αποφεύγουν να κατηγορούν τα παιδιά για έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων
- Εξηγούν στα παιδιά ότι φταίει ο θύτης
- Ενημερώνουν και συνεργάζονται με το σχολείο
- Ζητούν να μάθουν πρακτικές συμβουλές και υπηρεσίες υποστήριξης

- Συνήθως η επαφή των γονέων των θυμάτων με τους γονείς του θύτη δεν οδηγεί σε κανένα αποτέλεσμα, καθώς οι περισσότεροι γονείς των θυτών αδιαφορούν
- Βοηθούν τα παιδιά μας να γίνουν ανεξάρτητα και τους μαθαίνουν στρατηγικές να αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις
- Ενθαρρύνουν την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή των παιδιών τους

- Μαθαίνουν στα παιδιά να μην αντιδρούν με επιθετική συμπεριφορά με κλάματα ή αρνητική στάση. Το χιούμορ βοηθάει ως μέθοδος διεκδίκησης.
- Οι γονείς θα πρέπει να έχουν υπομονή. Οι συγκρούσεις δεν επιλύονται άμεσα.
- Οι γονείς θα πρέπει να ενισχύουν τα ενδιαφέροντα των παιδιών τους και τις φιλίες τους.
- Ζητούν πληροφορίες για τις κοινωνικές υπηρεσίες και απευθύνονται σε ειδικούς όταν είναι ανάγκη



**Η επιθετική συμπεριφορά και ο σχολικός
εκφοβισμός
ΠΟΝΑΕΙ**

**Πολλά παιδιά εγκαταλείπουν το σχολείο και
τραυματίζονται ψυχικά για όλη τη ζωή**







ευχαριστώ